

SEINÄJOEN PERUSOPETUKSEN SYKSYN 2019 ARVIOINTIKYSELY

Seinäjoen perusopetuksessa teetetään vuosittain arviointikyselyjä eri aihepiireistä. Kyselyistä riippuen vastaajina voivat olla opettajat, oppilaat ja koulunkäynninohjaajat/henkilökohtaiset avustajat.

Syksyn 2019 arviointikyselyn aihe oli **Koulu työyhteisönä; henkilöstö ja johtajuus**

Vastaajina olivat kaikki perusopetuksen opettajat sekä koulunkäynninohjaajat/henkilökohtaiset avustajat. Molemmille ammattiryhmille oli oma kyselynsä.

1. Tietoja kyselyistä

Opettajakyselyjen tulokset koostetaan sekä kaikkien koulujen että yksittäisen koulun tasolla. Ohjaaja/avustajakyselystä tehdään vain kaikkien koulujen yhteinen kooste. Tämä turvaa vastaajien yksityisyydensuojan. Oman koulun tulokset ovat rehtorin saatavilla opetuspalveluiden Intrassa. Rehtorin tehtävänä on käydä läpi oman koulunsa tulokset työyhteisössään.

Tässä yhteenvedossa on käyty läpi kaksi kyselyä. Ensin tarkastellaan perusopetuksen opettajille suunnattua kyselyä ja sitten koulunkäynninohjaajille/henkilökohtaisille avustajille suunnattua kyselyä.

Kyselyt toteutettiin syysloman 2019 jälkeen. Syksyä 2019 on leimannut kouluilla kaksi suurta asiakokonaisuutta. Syksyllä on käyty opettajien kanssa ensimmäistä kertaa läpi TVA eli työn vaativuuteen liittyvä neuvottelu- ja korvausprosessi. Jokaisen koulun on pitänyt myös miettiä ja sitoutua melko suuriin säästökohteisiin tulevalle kalenterivuodelle.

Opettajakyselyyn vastauksia antoi nyt yhteensä 350 opettajaa (mahdollisia vastaajia on noin 546). Kevään 2019 Opetusjärjestelykyselyssä opettajat vastasivat ahkerasti, vastaajia oli 415. Kaikkien opettajien antama palaute olisi tärkeää koulujen kehittämistyössä. Opettajien aktivointi kannattaa tehdä kullakin koululla erikseen. Jokainen koulu tarvitsee palautetta toiminnastaan, jotta toimintojen kehittäminen onnistuu.

Koulunkäynninohjaajien/avustajien kyselyyn vastasi 93 henkilöä (mahdollisia vastaajia on noin 175). Tämä oli toinen juuri ohjaajille/avustajille suunnattu oma kysely Seinäjoen arviointikyselyissä. Toivottavasti seuraavissa kyselyissä vastaajia on enemmän.

Opettajakyselyn koosteessa on käsitelty kaikkien opettajien vastauksia, joissa siis alakoulut ja yläkoulut ovat yhdessä. Ohjaajakyselyn koosteessa on käsitelty kaikkien ohjaajien/avustajien vastauksia.

2. Kysely opettajille

Koulu työyhteisönä; henkilöstö ja johtajuus

Parhaimmat keskiarvot opettajien arvioidessa väittämiä tulivat seuraavissa asioissa:

- Koen opettajien välisen vertaistuen tärkeäksi. (ka 3,68)
- Voin käyttää työssäni erityisosaamistani. (ka 3,53)
- Tiedän koulumme opetus- ja kasvatustavoitteet. (ka 3,53)
- Esimies on helposti lähestyttävä. (ka 3,48)
- Olen sitoutunut koulumme toimintakulttuuriin. (ka 3,48)

Vastaavissa kyselyissä on ollut aiemmin listalla näitä samoja asioita. Vertaistuki on tärkeää, omaa erityisosaamista voidaan hyödyntää ja esimiehet ovat helposti lähestyttäviä. On hienoa, että opettajat ovat sitoutuneita koulunsa toimintakulttuuriin.

Heikoimmat, joskin melko hyvät keskiarvot tulivat seuraavissa väittämissä:

- Opettajien välinen yhteistyö on lisääntynyt nykyisen opetussuunnitelman myötä. (ka 2,62)
- Olen tyytyväinen työterveyspalveluihin. (ka 2,72)
- Työyhteisömme noudattaa hyvin yhteisesti sovittuja asioita. (ka 2,89)
- Minulla on riittävät mahdollisuudet osallistua täydennyskoulutukseen. (ka 2,91)
- Pedagoginen johtajuus näkyy koulumme arjessa. (ka 2,95)

Edellisissä kyselyissä tällä listalla olivat myös väittämät opettajien välisestä yhteistyöstä ja työterveyspalveluista. Vuoden 2016 kyselyssä työterveysväittämän keskiarvo oli 2,97 ja nyt 2,72. Tyytyväisyys työterveyspalveluihin on jatkanut heikkenemistään.

2.1 Ammatillinen yhteistyö, opettajat

Yhteistyö kouluilla toimii hyvin eri ammattiryhmien kesken. Yhteisöllinen oppilashuolto antaa mahdollisuuden laajentaa yhteistyötä koko koulun henkilökuntaan. ”Meidän hyvä fiilis” näyttää saaneen hyvän aloituksen kouluilla. Tämä edistää Yhdessä yhteistyöllä -toimintatapaa. Tästä on hyvä jatkaa asian kehittämistä siten, että toimintatapa ja siihen liittyvät ajatusmallit valtaavat koko koulun ja eri ammattiryhmät.

2.2 Ilmapiirin tukeminen, opettajat

Tämän osion vastaukset olivat positiivista luettavaa. Vertaistuki opettajien kesken koetaan tärkeäksi, työtovereita jaksetaan kannustaa, kohtelu työyhteisössä on hyvää ja valtaosa opettajista jaksaa vaikuttaa aktiivisesti koko työyhteisön hyvinvointiin. Esimiehet ja opettajat voivat vielä lisätä keskinäistä tsemppaamistaan. Työterveyspalveluihin tyytymättömiä on noin 32 % vastaajista. Tässä on selkeä viesti palvelun tuottajille.

2.3. Ammatillinen osaaminen, opettajat

On hienoa, että opettajat voivat käyttää erityisosaamistaan ja erilaisia opetusmenetelmiä laajasti työssään. Uusiin kokeiluihin löytyy myös kannustusta koulun puolelta. Opettajilla on edelleen intoa täydennyskoulutukseen. Moni opettajista kokee kuitenkin, että riittäviä mahdollisuuksia kouluttautumiseen ei ole. Tämä saattaa johtua niukoista koulutusrahoista ja ota/sijaisuusjärjestelyistä koulutuksen aikana. Luokkaa/opetusryhmää ei haluta säilyttää muiden niskoille koulutuksen ajaksi. Sijaistilanne saattaa olla myös haastava, sijaisia on vaikea saada. 45 % vastaajista on sitä mieltä, että nykyinen opetussuunnitelma on lisännyt opettajien välistä yhteistyötä.

2.4. Itsensä johtaminen ja vaikuttaminen, opettajat

Vastausten mukaan opettajat osaavat johtaa itseään hyvin. He pystyvät tuomaan itselleen tärkeitä asioita esille työyhteisössä ja sitoutumista löytyy hienosti oman koulun toimintakulttuuriin. Opettajat antavat erittäin laajalla rintamalla työpanostaan koulun yhteisiin asioihin ja vastuutehtäviin. Hienoa on myös se, että oppilaskunta voivat vaikuttaa koulun toimintaan. Tässä asiassa on menty eteenpäin.

2.5. Koulun toiminta, opettajat

Valtaosa opettajista on sitä mieltä, että viralliset kokoukset ja yhteistyötilanteet sujuvat hyvin. Valtaosa näkee myös yhteissuunnittelutilanteet tarpeellisina koulun toiminnan kannalta. Pieni osa on toista mieltä. Koulun käytänteitä on hyvä välillä tutkia avoimin mielin ja etsiä kehittämiskohteita keskustellen. Opettajat saavat hyvin konsultaatioapua eri toimijoilta.

2.6. Johtaminen ja toiminnan organisointi, opettajat

Tässä osiossa esimies sai paljon palautetta omasta työstään. Sisäinen tiedonkulku on parantunut edelliseen kyselyyn verrattuna. Samoin esimiehet osoittavat enemmän kiinnostusta henkilökunnan työtä kohtaan. On myös ilahduttavaa, että ensimmäistä kertaa tehty haastava TVA-prosessi on sujunut kouluilla hyvin. Esimiehet ovat helposti lähestyttäviä, huomioivat muiden ehdotuksia ja osaavat delegoida vastuuta. Kehitettäviä asioita ovat tämän osion mukaan koko kaupungin tasolla pedagogisen johtajuuden esilletuominen, tasa-arvoisen kohtelun ja riittävän palautteen antaminen.

3. Kysely koulunkäynnin ohjaajille ja henkilökohtaisille avustajille

Koulu työyhteisönä; henkilöstö ja johtajuus

Parhaimmat keskiarvot ohjaajien/avustajien arvioidessa väittämiä tulivat seuraavissa asioissa:

- Koen ohjaajien ja avustajien välisen vertaistuen tärkeäksi. (ka 3,52)
- Olen kiinnostunut saamaan lisäkoulutusta myös aiheista, jotka ovat osaamiseni suhteen haasteellisia. (ka 3,48)
- Yhteistyö koulumme ohjaajien ja avustajien kesken on hyvää. (ka 3,47)
- Toimin työssäni suunnitelmallisesti. (ka 3,4)
- Olen sitoutunut koulumme toimintakulttuuriin. (ka 3,39)

Vuonna 2016 vastaavassa kyselyssä kärkipaikoilla oli myös ohjaajien/avustajien vertaistuki ja hyvä yhteistyö.

Heikoimmat, joskin melko hyvät keskiarvot tulivat seuraavissa väittämissä:

- Koulumme sisäinen tiedonkulku toimii hyvin. (ka 2,53)
- Minulla on riittävät mahdollisuudet osallistua täydennyskoulutukseen. (ka 2,73)
- Toivoisin lisää verkostoitumista muiden koulujen ohjaajien ja avustajien kesken. (ka 2,77)
- Koulumme johtaminen on avointa. (ka 2,8)
- Saan esimieheltäni riittävästi palautetta työstäni. (ka 2,8)
- Olen ollut säännöllisesti kehityskeskusteluissa lähiesimieheni kanssa. (ka 2,83)

Vuonna 2016 vastaavassa kyselyssä tällä listalla oli toive täydennyskoulutukseen ja verkostoitumiseen.

3.1. Ammatillinen yhteistyö, ohjaajat/avustajat

Yhteistyö ohjaajien näkökulmasta tuntuu sujuvan kouluilla pääosin hyvin. Yhteisöllinen oppilashuolto, jossa kaikki koulussa työskentelevät kerääntyvät välillä yhteen, edesauttaa koko henkilöstön yhteistyötä. ”Meidän hyvä fiilis” -toimintaa on tärkeä työstää kaikkien koulussa työskentelevien kanssa. Näin toiminta tulee tutuksi ja jokainen pääsee omalta osaltaan rakentamaan oppilaiden kanssa hyvää fiilistä omaan kouluunsa.

3.2. Ilmapiirin tukeminen, ohjaajat/avustajat

Tämän osion keskiarvot olivat hyviä. Työtoverit kannustavat ja kannustusta myös annetaan toisille. Vertaistuki koetaan tärkeäksi ja valtaosa kokee, että kohtelu on hyvää työyhteisössä. Vielä voisi parantaa lähiesimiehen ja ohjaajien keskinäistä kannustusta ja tuen antamista. Suuri osa vastaajista on myös halukkaita verkostoitumaan muiden koulujen ohjaajien ja avustajien kanssa. Työterveyspalveluihin tyytymättömiä on yhteensä noin 22 % vastaajista.

3.3. Ammatillinen osaaminen, ohjaajat/avustajat

Vastaajat kokevat, että he voivat käyttää työssään erityisosaamistaan. Vastausten mukaan myös erilaisia opetusmenetelmiä ja ryhmänhallintataitoja hallitaan hyvin. 85 % vastaajista on kiinnostunut haasteellisemmastakin lisäkoulutuksesta. Melko suuri joukko kuitenkin kokee, ettei heillä ole riittäviä mahdollisuuksia osallistua lisäkoulutukseen.

3.4. Itsensä johtaminen ja vaikuttaminen, ohjaajat/avustajat

Tässä osiossa oli hyvät keskiarvot. Vastausten mukaan ohjaajat/avustajat toimivat suunnitelmallisesti, ovat sitoutuneita koulunsa toimintakulttuuriin ja ovat halukkaita antamaan työpanostaan yhteisiin asioihin. Valtaosa on myös sitä mieltä, että he pystyvät tuomaan esille itselleen tärkeitä asioita ja voivat vaikuttaa koulunsa toimintaan. Oppilaskunnan vaikutusmahdollisuudet nähdään hyvinä.

3.5. Koulun toiminta, ohjaajat/avustajat

Vieläkin lähiesimiehillä löytyy parannettavaa kehityskeskustelujen pitämisessä ohjaajille/avustajille. Vastaajat kokevat kehityskeskustelut hyödyllisiksi. Kehitettävää löytyy ohjaajien näkökulmasta myös yhteistyötilanteiden sujuvuuteen ja koko työyhteisön sitoutumiseen yhteisiin sääntöihin. Tyhy-toimintaa on myös hyvä tarkastella eri ammattiryhmien näkökulmasta.

3.6. Johtaminen ja toiminnan organisointi, ohjaajat/avustajat

Koulun sisäiseen tiedonkulkuun on hyvä miettiä sellaisia ratkaisuja, jotta myös ohjaajat/avustajat saavat riittävästi tietoa. Tieto tavoittaa yleensä paremmin opettajien ammattiryhmän. Osa vastaajista kokee, että johtaminen ei ole avointa ja pedagoginen johtajuus ei näy koulun arjessa. Osa kokee, ettei henkilöstöä kohdella tasa-arvoisesti ja tasapuolisesti. Ohjaajien/avustajien roolia koulun arjessa on hyvä pohtia jokaisella koululla vielä erikseen. Onneksi valtaosa vastaa, että esimies on helposti lähestyttävä ja huomioi työntekijöiden ehdotuksia. Sekä lähiesimiehen ja opettajien on muistettava antaa palautetta vielä enemmän ohjaajille/avustajille.

Margit Orrenmaa, rehtori, laatu- ja arviointivastaava
Tanelinrannan koulu
margit.orrnmaa@seinajoki.fi